

16 Bonæ vitæ numerus dierum: bonum autem nomen permanebit in ævum.

* *Supra*
20. 32.
17 Disciplinam in pace conservate filii. * Sapientia enim abscondita, & thesaurus invisus, quæ utilitas in utrisque?

18 Melior est homo, qui abscondit stultitiam suam, quam homo qui abscondit sapientiam suam.

19 Verumtamen reveremini in his, quæ procedunt de ore meo.

20 Non est enim bonum omnem reverentiam observare: & non omnia omnibus bene placent in fide.

21 Erubescite a patre & a matre de fornicatione: & a præfidente & a potente de mendacio:

22 A principe & a iudice de delicto: a synagoga & plebe de iniquitate:

23 A socio & amico de injustitia: & de loco, in quo habitas,

24 De furto, de veritate Dei, & testamento: de discubitu in panibus, & ab obfuscatione dati & accepti:

25 A salutantibus de silentio: a respectu mulieris fornicariæ: & ab aversione vultus cognati.

26 Ne avertas faciem a proximo tuo, & ab auferendo partem & non restituendo.

* *Matth.*
5. 28.
27 * Ne respicias mulierem alieni viri, & ne scruteris ancillam ejus, neque steteris ad lectum ejus.

28 Ab amicis de sermonibus improprietatis, & cum dederis, ne impropetres.

CAPUT XLII.

Secretum non revelandum: a respectu personarum & aliis plerisque vitiis hic enumeratis abstinendum: datum & acceptum scribendum: de sollicita custodia filie, & super luxuriosum firmanda custodia: commorari mulieri periculosum: melior est autem iniquitas viri quam mulier bene faciens: opera Domini, qui omnia videt etiam occulta cordium, sunt perfecta & desiderabilia.

I Non

NON duplices sermonem auditus de revelatione sermonis absconditi, & eris vere sine confusione, & invenies gratiam in conspectu omnium hominum: ne pro his omnibus confundaris, * & ne accipias personam ut delinquas.

2 De lege Altissimi, & testamento, & de iudicio justificare impium,

3 De verbo sociorum & viatorum, & de datione hæreditatis amicorum,

4 De æqualitate stateræ & ponderum, de acquisitione multorum & paucorum,

5 De corruptione emptionis, & negotiatorum, & de multa disciplina filiorum, & servo pessimo latus sanguinare.

6 Super mulierem nequam bonum est signum.

7 Ubi manus multæ sunt, claudere, & quodcumque trades, numera, & appende: datum vero, & acceptum omne describe.

8 De disciplina insensati & fatui, & de senioribus, qui judicantur ab adolescentibus: & eris eruditus in omnibus, & probabilis in conspectu omnium vivorum.

9 Filia patris abscondita est vigilia, & sollicitudo ejus aufert somnum, ne forte in adolescentia sua adulta efficiatur, & cum viro commorata odibilis fiat:

10 Nequando polluat in virginitate sua, & in paternis suis gravida inveniat: ne forte cum viro commorata transgrediatur, aut certe sterilis efficiatur.

11 Super filiam luxuriosam confirma custodiam: ne quando faciat te in opprobrium venire inimicis, a detractione in civitate, & objectione plebis, & confundat te in multitudine populi.

12 Omni homini noli intendere in specie: & in medio mulierum noli commorari:

13 De vestimentis enim procedit tinea, & a muliere iniquitas viri.

14 Melior est enim iniquitas viri, quam mulier benefaciens, & mulier confundens in opprobrium.

15 Memor ero igitur operum Domini, & quæ

VI.

vidi, annuntiabo. In sermonibus Domini opera ejus.

16 Sol illuminans per omnia respexit, & gloria Domini plenum est opus ejus.

17 Nonne Dominus fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua, quæ confirmavit Dominus omnipotens stabiliri in gloria sua?

18 Abyssum, & cor hominum investigavit: & in astutia eorum excogitavit.

19 Cognovit enim Dominus omnem scientiam, & inspexit in signum ævi, annuntians quæ præterierunt, & quæ superventura sunt, revelans vestigia occultorum.

20 Non præterit illum omnis cogitatus, & non abscondit se ab eo ullus sermo.

21 Magnalia sapientiæ suæ decoravit: qui est ante sæculum & usque in sæculum, neque adjectum est,

22 Neque minuitur, & non eget alicujus consilio.

23 Quam desiderabilia omnia opera ejus, & tanquam scintilla, quæ est considerare!

24 Omnia hæc vivunt, & manent in sæculum, & in omni necessitate omnia obaudiunt ei.

25 Omnia duplicia, unum contra unum, & non fecit quidquam deesse.

26 Uniuscujusque confirmavit bona. Et quis satiabitur videns gloriam ejus?

CAPUT XLIII.

Eminentia Creatoris relucet in cælorum ornatu & pulchritudine, nempe in cælo, luna, stellis, iride, nive, grandine, nubibus, tonitru, gelu ab aquilone, pruina, & mari, in quo sunt plurima genera belluarum: denique nemo ad Deum laudandum sufficit.

1 **A**litudinis firmamentum pulchritudo ejus est, species cæli in visione gloriæ.

2 Sol in aspectu annuntians in exitu, vas admirabile opus Excelli.

3 In meridiano exurit terram, & in conspectu ardoris ejus quis poterit sustinere? Fornacem custodiens in operibus ardoris:

4 Tripliciter sol exurens montes, radios igneos exufflans, & refulgens radiis suis obæcat oculos.

5 Magnus Dominus qui fecit illum, & in sermonibus ejus festinavit iter.

6 Et luna in omnibus in tempore suo, ostensio temporis, & signum ævi.

7 A luna signum diei festi, luminare quod minuitur in consummatione.

8 Mensis secundum nomen ejus est, crescens mirabiliter in consummatione.

9 Vas castrorum in excelsis, in firmamento cæli resplendens gloriose.

10 Species cæli gloria stellarum, mundum illuminans in excelsis Dominus.

11 In verbis sancti stabunt ad iudicium, & non deficient in vigiliis suis.

12 Vide arcum, & benedic eum, * qui fecit * *Gen.*
illum: valde speciosus est in splendore suo. *9. 14.*

13 Gyravit cælum in circuitu gloriæ suæ, manus Excelli aperuerunt illum.

14 Imperio suo acceleravit nivem, & accelerat coruscationes emittere iudicii sui.

15 Propterea aperti sunt thesauri, & evolaverunt nebulae sicut aves.

16 In magnitudine sua posuit nubes, & fracti sunt lapides grandinis.

17 In conspectu ejus commovebuntur montes, & in voluntate ejus aspirabit Notus.

18 Vox tonitruum ejus verberabit terram, tempestas aquilonis, & congregatio spiritus:

19 Et sicut avis deponens ad sedendum, aspergit nivem, & sicut locusta demergens descensus ejus.

20 Pulchritudinem candoris ejus admirabitur oculus, & super imbrem ejus expavescet cor.

21 Gelu sicut salem effundet super terram: & dum gelaverit, fiet tanquam cacumina tribuli.

22 Frigidus ventus aquilo flavit, & gelavit crySTALLUS ab aqua, super omnem congregationem aquarum requiescet, & sicut lorica induet se aquis.

23 Et devorabit montes, & exuret desertum, & extinguet viride, sicut igne.

24 Medicina omnium in festinatione nebulæ: & ros obvians ab ardore venientis humilem efficiet eum.

25 In sermone ejus siluit ventus, & cogitatione sua placavit abyssum, & plantavit in illa Dominus insulas.

26 Qui navigant mare, enarrant pericula ejus: & audientes auribus nostris admirabimur.

27 Illic præclara opera, & mirabilia: varia bestiarum genera, & omnium pecorum, & creatura belluarum.

28 Propter ipsum confirmatus est itineris finis, & in sermone ejus composita sunt omnia.

29 Multa dicemus, & deficiemus in verbis: consummatio autem sermonum, ipse est in omnibus.

30 Gloriantes ad quid valebimus? ipse enim omnipotens super omnia opera sua.

31 Terribilis Dominus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipsius.

32 Glorificantes Dominum quantumcumque potueritis, supervalebit enim adhuc, & admirabilis magnificentia ejus.

33 Benedicentes Dominum, exaltate illum, quantum potestis: major enim est omni laude.

34 Exaltantes eum replemini virtute, ne laboratis: non enim comprehendetis.

• Psalm.
105. 5.

35 * Quis videbit eum, & enarrabit? & quis magnificabit eum sicut est ab initio?

36 Multa abscondita sunt majora his: pauca enim vidimus operum ejus.

37 Omnia autem Dominus fecit, & pie agentibus dedit sapientiam.

CAPUT XLIV.

Laus priorum patrum ac feminis eorum primum in genere, deinde nominatim laudantur Enoch, Noe, Abraham, cui factæ sunt promissiones; Isaac, & Jacob.

1 **L** Audemus viros gloriosos, & parentes nostris in generatione sua.

2 Mul-

2 Multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua a sæculo.

3 Dominantes in potestatibus suis, homines magni virtute, & prudentia sua præditi, nuntiantes in prophetis dignitatem prophetarum,

4 Et imperantes in præsentis populo, & virtute prudentiæ populis sanctissima verba.

5 In pericia sua requirentes modos musicos, & narrantes carmina scripturarum.

6 Homines divites in virtute, pulchritudinis studium habentes: pacificantes in domibus suis.

7 Omnes isti in generationibus gentis suæ gloriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus.

8 Qui de illis nati sunt, reliquerunt nomen narrandi laudes eorum:

9 Et sunt, quorum non est memoria: perierunt, quasi qui non fuerint: & nati sunt, quasi non nati, & filii ipsorum cum ipsis.

10 Sed illi viri misericordiæ sunt, quorum pietates non defuerunt:

11 Cum semine eorum permanent bona,

12 Hæreditas sancta nepotes eorum, & in testamentis stetit semen eorum:

13 Et filii eorum propter illos usque in æternum manent: semen eorum & gloria eorum non derelinquetur.

14 Corpora ipsorum in pace sepulta sunt, & nomen eorum vivit in generationem & generationem.

15 Sapientiam ipsorum narrent populi, & laudem eorum nuntiet Ecclesia.

16 * Enoch placuit Deo, & translatus est in paradysum, ut det gentibus penitentiam.

* Gen. 5. 25.
Hebr. 11. 5.

17 * Noe inventus est perfectus, justus, & in tempore iracundiæ factus est reconciliatio.

* Gen. 9. 9.

18 Ideo dimissum est reliquum terræ, cum factum est diluvium.

19 * Testamenta sæculi posita sunt apud illum, ne deleri possit diluvio omnis caro.

* Gen. 6. 14.
Et 7. 1.

20 * Abraham magnus pater multitudinis gentium, & non est inventus similis illi in gloria:

Hebr. 11. 7.
* Gen. 12. 2.

Tom. III.

L1

qui

Et 15. 5.
Gen. 17. 4.

* Gen. 17. 16.
Gal. 3. 6.
* Gen. 22. 1.
qui conservavit legem Excelli, & fuit in testamento cum illo.

21 * In carne ejus stare fecit testamentum, & * in tentatione inventus est fidelis.

22 Ideo jurejurando dedit illi gloriam in gente sua, crescere illum quasi terræ cumulum,

23 Et ut stellas exaltare semen ejus, & hæreditare illos a mari usque ad mare, & a flumine usque ad terminos terræ.

24 Et in Isaac eodem modo fecit propter Abraham patrem ejus.

25 Benedictionem omnium Gentium dedit illi Dominus, & testamentum confirmavit super caput Jacob.

26 Agnovit eum in benedictionibus suis, & dedit illi hæreditatem, & divisit illi partem in tribus duodecim.

27 Et conservavit illi homines misericordiæ, inveniētes gratiam in oculis omnis carnis.

CAPUT XLV.

De laudibus Moysi, Aaron, & Phinees: de congregatione Core interempta.

Exod. 11. 3. 1 **D**ilectus Deo, & hominibus Moyses: cujus memoria in benedictione est.

2 Similem illum fecit in gloria sanctorum, & magnificavit eum in timore inimicorum, & in verbis suis monstra placavit.

* Exod. 6. 7. 8.
3 * Glorificavit illum in conspectu regum, & jussit illi coram populo suo, & ostendit illi gloriam suam.

* Num. 12. 3. 7.
Hebr. 3. 2. 5.
4 * In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum, & elegit eum ex omni carne.

5 Audivit enim eum, & vocem ipsius, & induxit illum in nubem.

6 Et dedit illi coram præcepta, & legem vitæ & disciplinæ, docere Jacob testamentum suum, & judicia sua Israel.

7 Excelsum fecit Aaron fratrem ejus, & similem sibi de tribu Levi:

8 Statuit ei testamentum æternum, & dedit illi Sacerdotium gentis: & beatificavit illum in gloria,

9 Et circumcinxit eum zona gloriæ, & induit eum stolam gloriæ, & coronavit eum in vasis virtutis.

10 Circumpedes, & femoralia, & humerale posuit ei, & cinxit illum tintinnabulis aureis plurimis in gyro,

11 * Dare sonitum in incessu suo, auditum facere sonitum in templo in memoriam filiis gentis suæ. * Exod. 28. 35.

12 Stolam sanctam, auro, & hyacintho, & purpura; opus textile, viri sapientis, judicio & veritate præditi:

13 Torto cocco opus artificis, gemmis pretiosis figuratis in ligatura auri, & opere lapidarii sculptis in memoriam secundum numerum tribuum Israel.

14 Corona aurea super mitram ejus expressa signo sanctitatis, & gloria honoris: opus virtutis, & desideria oculorum ornata.

15 Sic pulchra ante ipsum non fuerunt talia usque ad originem.

16 Non est indutus illa alienigena aliquis, sed tantum filii ipsius soli, & nepotes ejus per omne tempus.

17 Sacrificia ipsius consumpta sunt igne quotidie.

18 * Complevit Moyses manus ejus, & unxit illum oleo sancto. * Lev. 8. 12.

19 Factum est illi in testamentum æternum & femini ejus sicut dies cæli, fungi sacerdotio, & habere laudem, & glorificare populum suum in nomine ejus.

20 Ipsum elegit ab omni vivente, offerre sacrificium Deo, incensum, & bonum odorem, in memoriam placare pro populo suo:

21 Et dedit illi in præceptis suis potestatem, in testamentis judiciorum, docere Jacob testimonia, & in lege sua lucem dare Israel.

22 * Quia contra illum steterunt alieni, & propter invidiam circumdederunt illum homines in deserto, qui erant cum Dathan & Abiron, & congregatio Core in iracundia. * Num. 16. 1. 3.

23 Vidit Dominus Deus, & non placuit illi, & consumpti sunt in impetu iracundiæ.

24 Fecit illis monstra, & consumpsit illos in flamma ignis.

25 Et addidit Aaron gloriam, & dedit illi hæreditatem, & primitias frugum terræ divisit illi.

26 Panem ipsis in primis paravit in satietatem: nam & sacrificia Domini edent, quæ dedit illi, & semini ejus.

27 Ceterum in terra gentes non hæreditabit, & pars non est illi in gente: ipse est enim pars ejus, & hæreditas.

* Num.
25. 7.
1. Mach.
2. 26. 54.

28 * Phinees filius Eleazari tertius in gloria est, imitando eum in timore Domini:

29 Et stare in reverentia gentis: in bonitate & alacritate animæ suæ placuit Deo pro Israel.

30 Ideo statuit illi testamentum pacis, principem sanctorum & gentis suæ, ut sit illi & semini ejus sacerdotii dignitas in æternum.

31 Et testamentum David regi filio Jesse de tribu Juda, hæreditas ipsi & semini ejus, ut daret sapientiam in cor nostrum judicare gentem suam in justitia, ne abolerentur bona ipsorum, & gloriam ipsorum in gentem eorum æternam fecit.

CAPUT XLVI.

Laudes Josue, Caleb & Samuelis.

1 **F**ortis in bello Jesus Nave successor Moyssi in prophetis, qui fuit magnus secundum nomen suum,

2 Maximus in salutem electorum Dei, expugnare insurgentes hostes, ut consequeretur hæreditatem Israel.

3 Quam gloriam adeptus est in tollendo manus suas, & jactando contra civitates rhomphæas?

4 Quis ante illum sic restitit? Nam hostes ipse Dominus perduxit.

* Jos. 10.
14

5 * An non in iracundiâ ejus impeditus est Sol, & una dies facta est quasi duo?

6 Invocavit Altissimum potentem in oppugnando inimicos undique, & audivit illum magnus

& sanctus Deus in faxis grandinis virtutis valde fortis.

7 Impetum fecit contra gentem hostilem, & in descensu perdidit contrarios,

8 Ut agnoscant gentes potentiam ejus, quia contra Deum pugnare non est facile. Et secutus est a tergo potentis:

9 * Et in diebus Moyssi misericordiam fecit ipse & Caleb filius Jephone, stare contra hostem, & prohibere gentem a peccatis, & perfringere murmur malitiæ.

10 Et ipsi duo constituti, a periculo liberati sunt a numero sexcentorum millium peditum inducere illos in hæreditatem, in terram, quæ manat lac & mel.

11 Et dedit Dominus ipsi Caleb fortitudinem, & usque in senectutem permansit illi virtus, ut ascenderet in excelsum terræ locum, & semen ipsius obtinuit hæreditatem:

12 Ut viderent omnes filii Israel, quia bonum est obsequi sancto Deo.

13 Et judices singuli suo nomine, quorum non est corruptum cor: qui non aversi sunt a Domino,

14 Ut sit memoria illorum in benedictione, & ossa eorum pullulent de loco suo,

15 Et nomen eorum permaneat in æternum, permanens ad filios illorum, sanctorum virorum gloria.

16 Dilectus a Domino Deo suo Samuel Propheeta Domini, renovavit imperium, & unxit principes in gente sua.

17 In lege Domini congregationem judicavit, & vidit Deus Jacob, & in fide sua probatus est Propheeta:

18 Et cognitus est in verbis suis fidelis, quia vidit Deum lucis:

19 Et invocavit Dominum omnipotentem, in oppugnando hostes circumstantes undique in oblatione agni inviolati.

20 Et intonuit de cælo Dominus, & in sonitu magno auditam fecit vocem suam,

21 Et contrivit Principes Tyriorum, & omnes duces Philisthiim:

22 Et ante tempus finis vitæ suæ & sæculi, testimonium præbuit in conspectu Domini, & Christi: pecunias & usque ad calceamenta ab omni carne non accepit, & non accusavit illum homo.

23 Et post hoc dormivit; & notum fecit regi, & ostendit illi finem vitæ suæ, & exaltavit vocem suam de terra in prophetia delere impietatem gentis.

CAPUT XLVII.

Laudes Nathan, Davidis, & Salomonis.

1 ^{2. Reg. 12. 1.} Post hæc surrexit Nathan Propheta in diebus David.

2 Et quasi adeps separatus a carne, sic David a filiis Israel.

3 ^{* 1. Reg. 17. 49.} Cum leonibus lussit quasi cum agnis: & in urfis similiter fecit sicut in agnis ovium in juventute sua.

4 ^{* 1. Reg. 17. 49.} Numquid non occidit giganteum, & abstulit opprobrium de gente?

5 In tollendo manum, saxo fundæ deiecit exultationem Goliæ:

6 Nam invocavit Dominum omnipotentem, & dedit in dextera ejus tollere hominem fortem in bello, & exaltare cornu gentis suæ.

7 ^{* 1. Reg. 18. 7.} Sic in decem millibus glorificavit eum, & laudavit eum in benedictionibus Domini in offerendo illi coronam gloriæ:

8 Contrivit enim inimicos undique, & extirpavit Philisthiim contrarios usque in hodiernum diem: contrivit cornu ipsorum usque in æternum.

9 In omni opere dedit confessionem Sancto, & Excelso in verbo gloriæ.

10 De omni corde suo laudavit Dominum, & dilexit Deum, qui fecit illum: & dedit illi contra inimicos potentiam:

11 Et stare fecit cantores contra altare, & in sono eorum dulces fecit modos:

12 Et dedit in celebrationibus decus, & ornavit tempora usque ad consummationem vitæ, ut lau-

laudarent nomen sanctum Domini, & amplificarent mane Dei sanctitatem.

13 ^{* 2. Reg. 12. 13.} Dominus purgavit peccata ipsius, & exaltavit in æternum cornu ejus: & dedit illi testamentum regni, & sedem gloriæ in Israel.

14 Post ipsum surrexit filius sensatus, & propter illum deiecit omnem potentiam inimicorum.

15 ^{* 3. Reg. 3. 1.} Salomon imperavit in diebus pacis, cui subiecit Deus omnes hostes, ut conderet domum in nomine suo, & pararet sanctitatem in sempiternum: quemadmodum eruditus es in juventute tua.

16 ^{* 3. Reg. 4. 31.} Et impletus es, quasi flumen, sapientia, & terram retexit anima tua.

17 Et replesti in comparationibus ænigmata: ad insulas longe divulgatum est nomen tuum, & dilectus es in pace tua.

18 In cantilenis, & proverbiiis, & comparationibus, & interpretationibus miratæ sunt terræ,

19 Et in nomine Domini Dei, cui est cognomen, Deus Israel.

20 ^{* 3. Reg. 10. 27.} Collegisti quasi aurichalcum aurum, & ut plumbum complesti argentum,

21 Et inclinasti femora tua mulieribus: potestatem habuisti in corpore tuo,

22 Dedisti maculam in gloria tua, & profanasti semen tuum inducere iracundiam ad liberos tuos, & incitari stultitiam tuam,

23 Ut faceres imperium bipartitum, * & ex Ephraim imperare imperium durum. ^{* 3. Reg. 12. 16.}

24 Deus autem non derelinquet misericordiam suam, & non corrumpet, nec delebit opera sua, neque perdet a stirpe nepotes electi sui: & semen ejus, qui diligit Dominum, non corrumpet.

25 Dedit autem reliquum Jacob & David de ipsa stirpe.

26 Et finem habuit Salomon cum patribus suis.

27 Et dereliquit post se de semine suo, gentis stultitiam,

28 Et imminutum a prudentia, Roboam, qui avertit gentem consilio suo:

29 ^{* 3. Reg. 12. 28.} Et Jeroboam filium Nabat, qui peccare se-

fecit Israel, & dedit viam peccandi Ephraim, & plurima redundaverunt peccata ipsorum.

30 Valde averterunt illos a terra sua,
31 Et quaesivit omnes nequitias usque dum perveniret ad illos defensio, & ab omnibus peccatis liberavit eos.

CAPUT XLVIII.

Laudes Eliae, Elisei, Ezechiae, & Isaiae, quorum oratione Deus liberavit Israel ab exercitu Sennacherib.

3. Reg.
17. 1.

1 **E**T surrexit Elias Propheta, quasi ignis, & verbum ipsius quasi facula ardebat.

2 Qui induxit in illos famem, & irritantes illum invidia sua pauci facti sunt. Non enim poterant sustinere praecepta Domini.

* 2. Reg.
17. 1.
4. Reg. 1.
10. 12.

3 * Verbo Domini continuus caelum, & dejecit de caelo ignem ter.

4 Sic amplificatus est Elias in mirabilibus suis. Et quis potest similiter sic gloriari tibi?

* 3. Reg.
17. 22.

5 * Qui sustulisti mortuum ab inferis de sorte mortis in verbo Domini Dei.

6 Qui dejecisti reges ad perniciem, & confregisti facile potentiam ipsorum, & gloriosos de lecto suo.

7 Qui audis in Sina iudicium, & in Horeb iudicia defensionis,

8 Qui ungis reges ad poenitentiam, & Prophetas facis successores post te.

* 4. Reg. 2.
11.

9 * Qui receptus es in turbine ignis, in curru equorum igneorum.

* Mal. 4.
6.

10 Qui scriptus es in iudiciis temporum lenire iracundiam Domini; * conciliare cor patris ad filium, & restituere tribus Jacob.

11 Beati sunt, qui te viderunt, & in amicitia tua decorati sunt,

12 Nam nos vita vivimus tantum, post mortem autem non erit tale nomen nostrum.

* 4. Reg.
2. 11.

13 * Elias quidem in turbine tectus est, & in Eliseo completus est spiritus ejus: in diebus suis non pertimuit principem, & potentia nemo vicit illum,

* 4. Reg.
13. 21.

14 Nec superavit illum verbum aliquod, * & mortuum prophetavit corpus ejus.

15 In

15 In vita sua fecit monstra, & in morte mirabilia operatus est.

16 In omnibus istis non penituit populus, & non recesserunt a peccatis suis, usque dum ejecti sunt de terra sua, & dispersi sunt in omnem terram:

17 Et relicta est gens perpauca, & princeps in domo David.

18 Quidam ipsorum fecerunt, quod placeret Deo: alii autem multa commiserunt peccata.

19 Ezechias munivit civitatem suam, & induxit in medium ipsius aquam, & fodit ferro rupem, & edificavit ad aquam puteum.

* 4. Reg.
18. 13.

20 * In diebus ipsius ascendit Sennacherib, & misit Rabfacem, & sustulit manum suam contra illos, & extulit manum suam in Sion, & superbus factus est potentia sua.

21 Tunc mota sunt corda & manus ipsorum: & doluerunt quasi parturientes mulieres.

22 Et invocaverunt Dominum misericordem, & expandentes manus suas, extulerunt ad caelum: & sanctus Dominus Deus audivit cito vocem ipsorum.

23 Non est commemoratus peccatorum illorum, neque dedit illos inimicis suis, sed purgavit eos in manu Isaiae sancti Prophetae.

* 4. Reg.
10. 35.

24 * Dejecit castra Assyriorum, & contrivit illos Angelus Domini.

Tob. 1. 21.

25 Nam fecit Ezechias quod placuit Deo, & fortiter ivit in via David patris sui, quam mandavit illi Isaías Propheta magnus, & fidelis in conspectu Dei.

Isa. 37.
36. 1. Ma-
chab. 7.
41.

26 * In diebus ipsius retro rediit Sol, & addidit regi vitam.

2. Ma-
chab. 8.
18.

27 Spiritu magno vidit ultima, & consolatus est lugentes in Sion. Usque in sempiternum.

* 4. Reg.
20. 11.

28 Ostendit futura & abscondita, antequam evenirent.

Isa. 38.
8.

CAPUT XLIX.

De Jofia & quod omnes reges juga, praeter David, Ezechiam, & Josiam, fuerunt peccatores: de Jeremia, Ezechiele & Zorobabel, Jesu filio Josedeck, Nehemia, Enoch, Joseph, Seth, & Sem.

L 1 5

I Me-

^{4. Reg. I.} ^{22. 1.} **M**emoria Josiæ in compositionem odoris facta opus pigmentarii.

2 In omni ore quasi mel indulcabitur ejus memoria, & ut musica in convivio vini.

3 Ipse est directus divinitus in poenitentiam gentis, & tulit abominaciones impietatis.

4 Et gubernavit ad Dominum cor ipsius, & in diebus peccatorum corroboravit pietatem.

5 Præter David, & Ezechiam, & Josiam, omnes peccatum commiserunt:

6 Nam reliquerunt legem Altissimi reges Juda, & contempserunt timorem Dei.

7 Dederunt enim regnum suum aliis, & gloriam suam alienigenæ genti.

^{4. Reg.} ^{25. 9.} 8 * Incenderunt electam sanctitatis civitatem, & desertas fecerunt vias ipsius in manu Jeremiæ.

9 Nam male tractaverunt illum, qui a ventre matris consecratus est propheta, evertere, & eruere, & perdere, & iterum ædificare, & renovare.

^{6. Ezech.} ^{1. 4.} 10 * Ezechiel qui vidit conspectum gloriæ, quam ostendit illi in curru Cherubim.

11 Nam commemoratus est inimicorum in imbre, benefacere illis, qui ostenderunt rectas vias.

12 Et duodecim Prophetarum ossa pullulent de loco suo: nam corroboraverunt Jacob, & redemerunt se in fide virtutis.

^{1. Esd.} ^{3. 2.} 13 * Quomodo amplifemus Zorobabel? Nam & ipse quasi signum in dextera manu;

^{AGE. 1. 1.} ^{14. 23.} 14 * Sic & Jesum filium Josedec? qui in diebus suis ædificaverunt domum, & exaltaverunt templum sanctum Domino, paratum in gloriam sempiternam.

15 Et Nehemias in memoria multi temporis, qui erexit nobis muros everfos, & stare fecit portas & seras, qui erexit domos nostras.

16 Nemo natus est in terra qualis Henoch: nam & ipse receptus est a terra.

^{6. Gen.} ^{47. 41.} ^{48. 3.} ^{49. 5.} ^{50. 20.} 17 * Neque ut Joseph, qui natus est homo, princeps fratrum, firmamentum gentis, rector fratrum, stabilimentum populi;

18 Et ossa ipsius visitata sunt, & post mortem prophetaverunt.

19 * Seth, & Sem apud homines gloriam adepti sunt: & super omnem animam in origine Adam. ^{Gen. 4.} ^{25. Gen. 5.} ^{31.}

CAPUT L.

Simonis pontificis filii Oniæ præconia narrantur celeberrima: duæ gentes odio habitæ, & tertia scilicet: de Jesu filio Sirach hujus libri auctore.

1 Simon Oniæ filius, sacerdos magnus, qui in vita sua suffulit domum, & in diebus suis corroboravit templum. ^{1. Ma. chab. 12.} ^{2. Machab.} ^{3. & 4.}

2 Templi etiam altitudo ab ipso fundata est, duplex ædificatio & excelsi parietes templi.

3 In diebus ipsius emanaverunt putei aquarum, & quasi mare adimpleti sunt supra modum.

4 Qui curavit gentem suam, & liberavit eam a perditione.

5 Qui prevaluit amplificare civitatem, qui adeptus est gloriam in conversatione gentis: & ingressum domus & atrii amplificavit.

6 Quasi stella matutina in medio nebulæ, & quasi luna plena in diebus suis lucet.

7 Et quasi sol refulgens, sic ille effulsit in templo Dei.

8 Quasi arcus refulgens inter nebulas gloriæ, & quasi flos rosarum in diebus vernis, & quasi lilia, quæ sunt in transitu aquæ, & quasi thus redolens in diebus æstatis.

9 Quasi ignis effulgens, & thus ardens in igne.

10 Quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso.

11 Quasi oliva pullulans, & cypressus in altitudinem se extollens, in accipiendo ipsum stolam gloriæ, & vestiri eum in consummationem virtutis.

12 In ascensu altaris sancti, gloriam dedit sanctitatis amictum.

13 In accipiendo autem partes de manu sacerdotum, & ipse stans juxta aram. Et circa illum corona fratrum: quasi planatio cedri in monte Libano.

14 Sic circa illum steterunt quasi rami palmæ, & omnes filii Aaron in gloria sua.

15 Oblatio autem Domini in manibus ipsorum, coram omni synagoga Israel: & consummatione fungens in ara, amplificare oblationem excelsi regis,

16 Porrexit manum suam in libatione, & libavit de sanguine uvæ.

17 Effudit in fundamento altaris odorem divinum excelso principi.

18 Tunc exclamaverunt filii Aaron, in tubis productilibus sonuerunt, & auditam fecerunt vocem magnam in memoriam coram Deo.

19 Tunc omnis populus simul properaverunt, & ceciderunt in faciem super terram, adorare Dominum Deum suum, & dare preces omnipotenti Deo excelso.

20 Et amplificaverunt psallentes in vocibus suis, & in magna domo auctus est sonus suavitatis plenus.

21 Et rogavit populus Dominum excelsum in prece, usque dum perfectus est honor Domini, & munus suum perfecerunt.

22 Tunc descendens, manus suas extulit in omnem congregationem filiorum Israel dare gloriam Deo a labiis suis, & in nomine ipsius gloriar:

23 Et iteravit orationem suam, volens ostendere virtutem Dei.

24 Et nunc orate Deum omnium, qui magna fecit in omni terra, qui auxit dies nostros a ventre matris nostræ, & fecit nobiscum secundum suam misericordiam:

25 Det nobis jucunditatem cordis, & fieri pacem in diebus nostris in Israel per dies sempiternos;

26 Credere Israel nobiscum esse Dei misericordiam, ut liberet nos in diebus suis.

27 Duas gentes odit anima mea: tertia autem non est gens, quam oderim:

28 Qui sedent in monte Seir, & Philistim, & stultus populus, qui habitat in Sichimis.

29 Doctrinam sapientiæ & disciplinæ scripsit in codice isto Jesus filius Sirach Jerosolymita, qui renovavit sapientiam de corde suo.

30 Beatus, qui in istis versatur bonis: qui ponit illa in corde suo, sapiens erit semper.

31 Si enim hæc fecerit, ad omnia valebit: quia lux Dei, vestigium ejus est.

CAPUT LI.

Dei laus, exaltatio & gratiarum actio.

1 **O** Ratio Jesu filii Sirach: Confitebor tibi Domine rex, & collaudabo te Deum salvatorem meum.

2 Confitebor nomini tuo: quoniam adjutor & protector factus es mihi,

3 Et liberaffi corpus meum a perditione, a laqueo linguæ iniquæ, & a labiis operantium mendacium, & in conspectu astantium factus es mihi adjutor.

4 Et liberaffi me secundum multitudinem misericordiæ nominis tui a rugientibus, præparatis ad escam,

5 De manibus quærentium animam meam, & de portis tribulationum, quæ circumdederunt me:

6 A pressura flammæ, quæ circumdedit me, & in medio ignis non sum æstuat:

7 De altitudine ventris inferi, & a lingua coinquinata, & a verbo mendacii, a rege iniquo, & a lingua injusta:

8 Laudabit usque ad mortem anima mea Dominum,

9 Et vita mea approquinans erat in inferno deorsum.

10 Circumdederunt me undique, & non erat, qui adjuvaret. Respiciens eram ad adjutorium hominum, & non erat.

11 Memoratus sum misericordiæ tuæ Domine, & operationis tuæ, quæ a sæculo sunt:

12 Quoniam eruis sustinentes te Domine, & libera eos de manibus gentium.

13 Exaltasti super terram habitationem meam, & pro morte defluente deprecatus sum.

14 Invocavi Dominum patrem Domini mei, ut non derelinquat me in die tribulationis meæ, & in tempore superborum sine adjutorio.

15 Laudabo nomen tuum assidue, & collaudabo

dabo illud in confessione, & exaudita est oratio mea.

16 Et liberaſti me de perditione, & eripuisti me de tempore iniquo.

17 Propterea confitebor, & laudem dicam tibi, & benedicam nomini Domini.

18 Cum adhuc junior eſſem, priuſquam oberarere, quaſi ſapientiam palam in oratione mea.

19 Ante templum poſtulabam pro illa, & uſque in noviffimis inquiram eam. Et effloruit tanquam praecox uva,

20 Latatum eſt cor meum in ea. Ambulavit pes meus iter rectum, a juventute mea inveſtigabam eam.

21 Inclinavi modice aurem meam, & excepi illam.

22 Multam inveni in meipſo ſapientiam, & multum profeci in ea.

23 Danti mihi ſapientiam, dabo gloriam.

24 Conſiliatus ſum enim, ut facerem illam: zelatus ſum bonum, & non confundar.

25 Colluctata eſt anima mea in illa, & in faciendo eam confirmatus ſum.

26 Manus meas extendi in altum, & inſipientiam ejus luxi.

27 Animam meam direxi ad illam, & in agnitione inveni eam.

28 Poſſedi cum ipſa cor ab initio: propter hoc non derelinquar.

29 Venter meus conturbatus eſt quaerendo illam: propterea bonam poſſidebo poſſeſſionem.

30 Dedit mihi Dominus linguam mercedem meam: & in ipſa laudabo eum.

31 Appropiate ad me indocti, & congregare vos in domum diſciplinæ.

32 Quid adhuc retardatis? & quid dicitis in hiſ? animæ veſtræ ſitiunt vehementer.

33 Aperui os meum, & locutus ſum: Comparete vobis ſine argento,

34 Et collum veſtrum ſubjicite jugo, & ſuſcipiat anima veſtra diſciplinam: in proximo eſt enim invenire eam.

35 Videte oculis veſtris, quia modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem.

36 Aſſumite diſciplinam in multo numero argenti, & copioſum aurum poſſidete in ea.

37 Latetur anima veſtra in miſericordia ejus, & non confundemini in laude ipſius.

38 Operamini opus veſtrum ante tempus, & dabit vobis mercedem veſtram in tempore ſuo.

Finis Tomi Tertii.

